

Na exkurzi s Karlem Prachem

Přestup z gymnázia do akademického prostředí vysoké školy v Praze byl pro mne v 80. letech minulého stol. velký zážitek díky svobodomyšlnému prostředí oddělení geobotaniky na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. V suterénu budovy v Benátské ulici byl utužován revoluční duch díky a navzdory teroru „profesora“ Radovana Hendrycha. Ten docílil toho, že geobotanické oddělení, navenek reprezentované dvěma zdánlivě neškodnými dámami Jiřinou Slavíkovou a Janou Osbornovou, bylo ve skutečnosti skupinou současných i bývalých studentů, kteří se vzájemně vzdělávali na společných exkurzích do přírody a inspirovali se osobnostmi exkomunikovaných kolegů, již našli útočiště v Akademii věd nebo jinde, mimo dosah totalitní moci.

Vůdčí osobností tohoto neformálního ilegálního sebevzdělávacího sdružení byl v době mého studia Karel Prach. Tehdy již pracoval v Botanickém ústavu Československé akademie věd v Třeboni, a jeho pedagogické působení se proto omezovalo na víkendové exkurze konané téměř padesátkrát do roka a na exkurze oficiálně pořádané katedrou botaniky PŘF UK jako součást speciálních přednášek.

Taková exkurze do přírody je pro geobotanika stejně důležitá jako pro filozofa „bytový“ seminář. Z důvodu praktické nedostupnosti exotických krajů v době normalizace se naše výpravy konaly v jednotlivých větších i menších pohořích tehdejšího Československa a jen občas jsme pro zpestření zavítali do zahraničí, nejčastěji do Rumunska. Doprava po železnici, spaní pod širým nebem, stravování z vlastních zásob, pití z místních pramenů a hospod. Program: pěší prochození území

s důrazem na návštěvu přírodních a kulturních zajímavostí. Stejně ceněné byly lokality vzácného druhu nebo zajímavého rostlinného společenstva jako shlednutí zříceniny tvrze či kostela. Nezbytné vybavení: „Pepa“ (Klíč k úplné květeně ČSR od Josefa Dostála) a botanická lupa. Nejkrásnější výlety se uskutečňovaly v čase, kdy od nás režim očekával, že budeme stát s mávátkem v průvodu; kromě radosti z pobytu v přírodě se tak přidružil pocit, že jsme volný den náležitě využili. Pan učitel byl oblíbeným vůdcem výletů pro svůj přehled v geografii území, botanické, ekologické a historické znalosti. Jeho vedení znamenalo nabitý program a pravidelné dobíhání několik kilometrů na poslední spoj v neděli večer.

I když a právě proto, že se časy změnily, dnes exkurze s Karlem Prachem vypadají jinak: zahrnují celou Evropu, konají se jen několikrát ročně a účastní se jich hlavně studenti Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, u jejíhož zrodu stál. Dnes je pan profesor vede jako součást svých učitelských povinností. Přesto jsou to nadále ony neobyčejné vzdělávací podniky, které formují mladé botaniky a ekology. Díky za ně a vše nejlepší k 60. narozeninám!

Prof. RNDr. Karel Prach, CSc., se narodil v r. 1953. V letech 1977–82 působil na PŘF UK v Praze jako asistent a přednášející v oboru ekologie a prováděl výzkum sukcese na člověkem vytvářených stanovištích (opuštěných polích a výsypkách po těžbě hnědého uhlí). Od r. 1983 je zaměstnancem treboňského pracoviště Botanického ústavu AV ČR, v. v. i. (dříve ČSAV), od r. 1991 pouze na zkrácený úvazek, a zabývá se zde kromě studia sukcese

1 Karel Prach na Babí hoře v Bílých Karpatech. Foto I. Jongepierová

také dynamikou a ekologickými funkcemi říčních niv a ekologií invazních rostlin. Od r. 1991 působí rovněž na katedře botaniky JU v Českých Budějovicích, v letech 1999–2006 byl jejím vedoucím. Vedl 15 doktorandských prací.

Od 90. let, kdy se vymezuje nový obor ekologie obnovy, stal se jeho prvním představitelem a propagátorem na našem území. Kromě výuky se angažuje také v profesních spolcích, je členem předsednictva České botanické společnosti, členem výboru evropské sekce celosvětově působící Society for Ecological Restoration (Společnost pro ekologickou obnovu) a členem International Association for Vegetation Science (Mezinárodní společnost pro výzkum vegetace). Napsal na 200 vědeckých a odborných publikací a editoval či spolueditoval řadu knih nebo sborníků vydaných v zahraničních nakladatelstvích.

Redakce časopisu Živa
Vás zve
na výstavu fotografií
SVATOPLUKA BÍLÉHO

Napříč Západní Austrálií

GALERIE A KAVÁRNY
KNIHKUPECTVÍ ACADEMIA

PRAHA, VÁCLAVSKÉ. NÁM. 34

PROSINEC 2013

BRNO, NÁM. SVOBODY 13

OD 15. LEDNA DO 28. ÚNORA 2014